
Vergaderjaar 2008–2009

21 501-33

Raad voor Vervoer, Telecommunicatie en Energie

Nr. 209

BRIEF VAN DE MINISTER VAN ECONOMISCHE ZAKEN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 23 januari 2009

Hierbij doe ik u het verslag toekomen van een extra zitting van het energiedeel van de Raad voor Vervoer, Telecommunicatie en Energie naar aanleiding van het gasconflict tussen Rusland en Oekraïne, welke op 12 januari 2009 te Brussel is gehouden.

De minister van Economische Zaken,
M. J. A. van der Hoeven

VERSLAG VTE-RAAD (ENERGIE) D.D. 12 JANUARI 2009

Gasconflict Rusland-Oekraïne

Aanname raadsconclusies

De Raad kwam in een extra zitting bijeen om te spreken over het aanhoudende gasconflict tussen Oekraïne en Rusland en nam daarover conclusies aan. De discussie richtte zich met name op maatregelen om de problemen die nu zijn gerezen in de toekomst te voorkomen of beter het hoofd te kunnen bieden. Diverse van deze maatregelen zijn overigens onderdeel van de tweede Strategic Energy Review (SER II), waarover de VTE-Raad van 19 februari as. conclusies zal aannemen.

Het Tsjechisch voorzitterschap gaf een toelichting op het conflict, dat zijn oorsprong heeft in de (vermeende) achterstallige betalingen (incl. boete) van Oekraïne voor in 2008 geleverd gas en onenigheid over de gasprijzen en transitarrieven voor 2009. De inzet van het voorzitterschap en de Europese Commissie was gericht op het bereiken van een akkoord over een Europese waarnemersmissie om de spoedige hervatting van de gaslevering aan de EU mogelijk te maken. Een akkoord over de waarnemersmissie is diezelfde dag nog bereikt. In afwachting van de hervatting van de gaslevering, heeft Nederland in de Raad aangegeven de gasproductie tijdelijk met 10% te kunnen verhogen op basis van concrete behoeften en de beschikbaarheid van transportcapaciteit en kennis ter beschikking te willen stellen ten aanzien van meting.

In de Raad richtte de discussie zich met name op maatregelen om soortgelijke problemen in de toekomst te voorkomen en deze beter het hoofd te kunnen bieden. De lidstaten wezen op het belang van meer transparantie ten aanzien van gasstromen (waaronder een betere meting), een goed werkende interne gasmarkt, diversificatie van bronnen en aanvoerroutes, verbetering van de inter-connectie binnen de EU, meer opslagfaciliteiten en vergrote solidariteit. Daarnaast riepen de lidstaten op tot versnelde agendering van de herziening van de richtlijn gasvoorzieningszekerheid (richtlijn 2004/67/EG). Ten slotte waren alle lidstaten het erover eens dat een beter lange termijn akkoord tussen Rusland en Oekraïne noodzakelijk is. Nederland sloot zich in zijn interventie aan bij veel van deze punten. Nederland vroeg tevens aandacht voor de ontwikkeling van de eigen productie door de EU, waarbij Nederland bezig is zich te ontwikkelen als gasrotonde van Noordwest-Europa.

Nederland is voorstander van het versterken van de solidariteit onder de lidstaten in crisissituaties, maar neemt hierbij als vertrekpunt dat iedere lidstaat in eerste aanleg zorg moet dragen voor zijn eigen voorzieningszekerheid. Dat vergt enerzijds passende nationale maatregelen ter voorkoming en beheersing van een crisis en anderzijds een gezamenlijk optreden om te komen tot grotere diversificatie van zowel bronnen als aanvoerroutes om de energieafhankelijkheid van een beperkt aantal aanbieders te reduceren. Een flexibel en adequaat crisismechanisme moet het sluitstuk vormen van het streven naar energievoorzieningszekerheid.

De Raad nam uiteindelijk conclusies aan waarin de noodzaak van spoedige hervatting van de gaslevering en het belang van middellange termijn maatregelen werden onderstreept. Diverse van de onderwerpen die in de discussie naar voren kwamen zijn onderdeel van de middellange termijn maatregelen in het kader van de SER II. De gerezen problemen onderstrepen het belang van een voortvarende behandeling van SER II. Conclusies hierover staan geagendeerd voor de VTE-Raad van 19 februari as.

Na de formele zitting kwam de Raad informeel bijeen om de naar Brussel afgereisde delegaties van Rusland en Oekraïne aan te horen. Beide partijen zegden toe om de gasleverantie naar de EU daags na de Raadsvergadering te zullen hervatten, op basis van een akkoord over een naar Oekraïne te zenden Europese waarnemersmissie. Deze belofte is echter niet gestand gedaan. Inmiddels zijn beide partijen op 18 januari jl. tot een overeenkomst gekomen over de gasprijs en de transporttarieven, op grond waarvan de gaslevering aan de EU op 20 januari jl. is hervat.